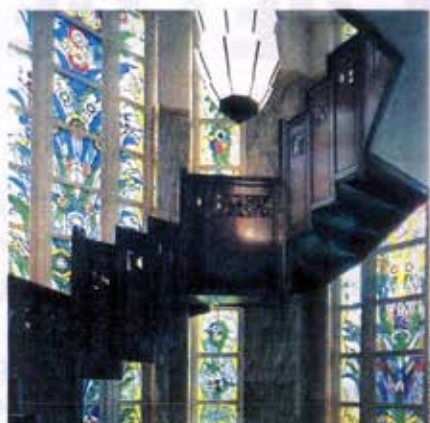

KUNSTWERKSTEDE DE COENE

Op Expo 58: het Kortijs Dakpannenkantoor van Geo Bontinck en een passerelle met de typische houtenspanen. En de prachtige trap van Willy Nel in het huis De Westhinder in Knokke, ontworpen door Van de Velde.

Na WOII

Emile Ruhlmann. Bovendien maakte het kostbare art-decomeubel maar een beperkt deel van de productie uit, de massaproductie werd uitgevoerd in conservatieve neostijlen.

Hoewel er in ons land en in het buitenland wel meer interieurbouwers waren die volledige ensembles realiseerden, nam De Coene op dat vlak internationaal een unieke plaats in. Het was immers een totaalbedrijf dat alles maakte, van finer uit afgerolde boomstammen tot sleutels voor een slot. Eind jaren twintig telde de firma 2400 werknemers en voerde ze uit naar China en Zuid-Amerika. Maar de beurscrash van 1929 liet zich voelen, de jaren dertig waren moeilijk, maar creatief. Op de Wereldtentoonstelling van 1935 pakte de Kunstwerkstede wel uit met een prachtig modern paviljoen en werkte ze mee aan veel internationale projecten. Ze leverde daarnaast onder meer meubelplaten en deuren aan scheepsbouwers, radiokasten aan Philips, en bouwde door Van de Velde ontworpen spoorwegwagons. De Tweede Wereldoorlog gooide opnieuw roet in het eten. Het bedrijf werd een tweede keer gebombardeerd en verplicht om met de bezetter samen te werken. In 1944 liep Jozef een veroordeling op wegens economische collaboratie. Waarop de overheid de firma onttrok aan het beheer

van de familie en onder sekwestering plaatste. Pas in 1952 werden deze maatregelen opgeheven en kwam De Coene weer onder leiding van de familie. Ondertussen was Jozef in 1950 overleden.

DESIGNRENAISSANCE

Begin jaren vijftig veranderde het interieur van stijl, de art deco en het Vlaamse meubel waren passé. Maar de nieuwe bedrijfsleider Pol Provost (1907-1990), voordien de rechterhand van Jozef, kwam met een ingenieuze oplossing: in 1954 sloot hij een licentie af met Knoll International voor de productie en verkoop van meubilair in de Benelux en Congo. De Coene opende showrooms in Brussel, Antwerpen, Luik en Amsterdam. Het bedrijf produceerde en verkocht meubels van Florence Knoll, Marcel Breuer, Harry Bertoina, Ludwig Mies van der Rohe en Eero Saarinen. Dat betekende een fundamentele ommezwaai voor het atelier, dat tot dan toe triplex en massief hout gebruikte. Nu moest het overschakelen op staaldraad en formica, materialen waar klassiek geschoolde schrijnwerkers op neerkeken. Bovendien verdween de naam De Coene naar de achtergrond, de productie ging als Knoll de deur uit. Er kwam zelfs gespecialiseerd personeel over uit de States om de

len, een **designworkshop voor jongeren**, een **boottocht** op de Leie en een **winkelparcours**. De designwinkels van de stad exposeren elk een object van De Coene. Info: www.atmosfeer-kortrijk.be. Voorts is er op 24 november een **colloquium** over De Coene en van 6 tot 12 november een **designworkshop** met onder meer Werner Aisslinger, Patrick Hoet, Bart Lens, Pili-pili en Inge Van Gheel. Info: www.kortrijk.be/toerisme en toerisme@kortrijk.be. Wie zich verder in de materie wil verdiepen kan zich de tentoonstellingscatalogus aanschaffen of het themanummer De Coene van Openbaar Kunstbezit Vlaanderen.

Realisaties van De Coene: de imposante hal uit 1927 van de villa Verbreyt in Sint-Niklaas, het De Coenepaviljoen op de wereldtentoonstelling van 1935 in Brussel, de gemeenteraadzaal van Vorst, een typische De Coenesleutel, en het logo.

Voor WOII

nuel Viérin, Victor Verougstraete, Arthur Deleu, Victor Acke en Karel Noppe, die glasramen, meubels, behangselpapier, baticks en zelfs luchters ontwierpen. Hij ontwikkelde een neus voor zaken en creativiteit. In 1904 telde het bedrijf tachtig werknemers, negen jaar later waren het er zeshonderd, die liefst vijftien verschillende ambachten uitoefenden.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog brak een moeilijke tijd aan: De Coene verloor opdrachten en werd gebombardeerd. Voor de bezetter bouwde het bedrijf houten loodsen en maakte het schoenzolen. Maar toen de vijandelijkheden voorbij waren, vloog Jozef er opnieuw in: zo produceerde hij loodsen en meubilair voor de getroffen gebieden.

BEDRIJFSSPIONAGE

In 1921 reisde hij samen met een vriend naar de States. Dat betekende een keerpunt in zijn leven. Hij ging er houtverwerkende bedrijven bespioneren, gespecialiseerd in het lijmen van houtplaat, triplex, een techniek die hier minder bekend was. Thuis gooide hij zich op de nieuwe technologie en bracht het bedrijf tot een ongekende bloei. Hij ging toen ook intensief netwerken. Rond de Kunstwerkstede bracht hij een rui-

me schare van artistieke vrienden bijeen, die hij graag uitnodigde voor een boottocht met een natje en een droogje. Zo geraakte hij bevriend met James Ensor, Constant Permeke, Leon De Smet, Gustave van de Woestijne, Cyriel Buysse, Herman Teirlinck, August Vermeylen, Gerard Walschap, Ernest Claes en Stijn Streuvels. De Coene werd een heus 'Arts and Craftsbedrijf' met culturele ambities, want Jozef gaf zijn vrienden opdrachten. Albert Saverys mocht wandtapijten ontwerpen, Karel Noppe glasramen en Geo Verbanck meubelbeslag. Stijn Streuvels nam de leiding over de drukkerij en schreef voor het huismagazine *De Eikelaar*.

In 1925 was De Coene vanzelfsprekend present op de beroemde *Exposition Internationale des Arts Décoratifs* in Parijs, niet met een echte topper, maar met een wat oubollig salon in Vlaamse stijl. Toch werkte de beurs inspirerend. De Coene gooide zich op het art-decomeubel en bouwde een stevige reputatie op met de stoffering van rijke interieurs, zoals die in het Brusselse *Résidence Palace*. Al moeten we de originaliteit van het art-deco-oeuvre van De Coene ook niet overschatten. Zoals al zijn concurrenten imiteerde het bedrijf de beroemde Franse ebenisten als Jules Leleu, Louis Süe en

Design-parcours
De hommage aan De Coene wordt een heus cultuurfestival met heel wat randactiviteiten. Vooreerst is er het **De Coene Parcours**, een wandel-, fiets- en auto-tocht langs realisaties van De Coene. Het wandelparcours leidt je rond in Kortrijk, langs openbare gebouwen, winkels en woningen. Het autoparcours houdt zowel halt in restaurant De Zilveren Pauw in Brugge, Brasserie du Parc in Oostende, bakkerij Bloch in Gent, als in een Expo-paviljoen in Brussel, Brasserie André in Rijsel en het Unesco-paleis in Parijs. Daarnaast staan er ook **educatieve projecten** op stapel voor scho-